

GÜNÜN EN GEC
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi Ve Umumi Negriyat

Müdürü:

HASAN RASİM US

Basıldığı yer:

VAKİT MATBAASI

Adres: Ankara Caddesi

Vakit Yurdu

13

1. TEŞRİN 1939

CUMA

Numara : 43 Sene : 1

Telefon 23872 . Posta kutusu 214

Almanya, bitaraf- ların tavassutunu bekliyor

Alman Hariciye Nezareti,
Çemberlaynın nutku
etrafında Alman noktai
nazarını bildirdi

Bitaraf devletler İngiltere ve Fransaya müzaheret edemiyeceklerini
bildirdikleri takdirde harbin önüne geçmek kabil olacak

Amsterdam, 13 (A.A.) — Hollanda gazete-
leri ve bilhassa "Algemeen Handelsblad" Hitle-
rin dün gece hariciye nezaretinde en samimi ar-
kadaşlarını toplayarak Çemberlayn tarafından
söylenen nutkun metnini tetkik ettiğini bildir-
mektedir.

Biraz sonra hariciye nezareti namına söz
söylemeğe salâhiyetli bir zat ecnebi gazetecile-
söylenen nutkun metnini tetkik ettiğini bildirmek-
tir:

1 — Londra ile Berlin arasında noktai nazar
teatisi devri geçmiştir.

2 — Bitaraf devletler, Amerikanın idaresin-

Almanya

Sovyetlerin kendisine sadık
kalacağından emin

de harekete geçerek sulh lehinde olduklarını ve
Londra ile Paris'e uzun müddet müzaheret ede-
miyeceklerini İngiltere ve Fransaya bildirdikle-

ri takdirde "ne kadar genişleyeceği meçhul" o-
lan bir harbin önüne geçmek kabil olacaktır.

3 — Almanya, Sovyetler birliğinin kendisine
karşı giriştiği teahhütlere tamamilen sadık kala-
cağından emindir.

4 — Almanya, halihazırda bile harbi istemi-
yor. Bu itibarla Fransa ve İngiltereye ilânharp
etmeyecektir. Yalnız kendisini büyük bir enerji
ile müdafaa edecektir ki bu hal, kendisini bir
"tedafüi taarruz" da bulunmağa sevkedecektir.

5 — Almanya, bitaraf devletlerin muhte-
mel bir teşebbüste bulunmalarını bir müddet da-
ha bekleyecektir.

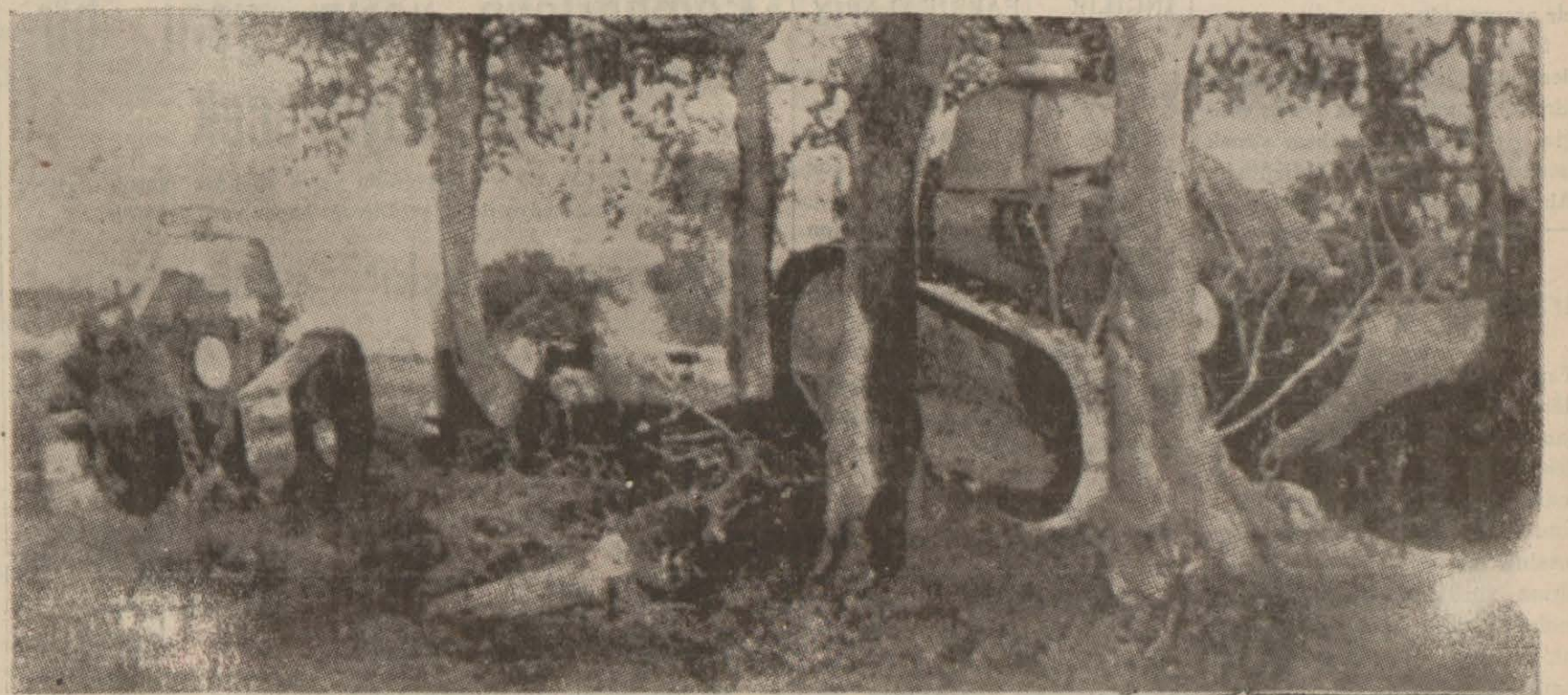
Daladye, Balkanların vaziyeti etrafında kabinede izahat verdi

Fransız Başvekili

Alman - Sovyet
paktı üzerinde
ısrarla durdu

Kabine toplantısında Baltık
hâdiseleri de konuşuldu

(Yazısı 2 incide)

Fransız hafif tanklarının, Alman arazisinde Alman mitralyözleriyle karşıtaarruzu.

HITLER NE SÖYLEDİ? YAPTI?

Alman devlet reisinin muhtelif tarihlerde ve mevkilerde söylediği nutuklardan parçalar

— 4 —

Bütün programları Avrupayı mahvetmek olan kimselerle birleşmek düşüncesini gayet şiddetle reddederim.

Nürnberg, 14 Eylül 1937

Lehistan

Bilmem hatırlatmaya lüzum var mı? Hepiniz biliyorsunuz ki Bolşevik ihtilali milyonlar üstüne milyonlarca insan öldürmüştür. Fakat bu ihtilalin kanlı katilleri yüksek mevkiler işgal etmekte. Bir tek memleket bizi herhangi bir memleketle münasebata girişmekten nefret ettirmeye kâfi geldi. Bu memleket, Sovyetler Rusyasıdır. Bolşeviklikte her zamankinden fazla bugün beşeriyeti mahvedici kuvvetlerin bir timsalini görüyoruz.

Şunu söyleyebilirim ki Milletler Cemiyeti Danzigdeki tahrikçi faaliyetine nihayet verdikten ve Danzige yeni komiser tayin edildiğindenberi burası Avrupa için tehlikeli yer olmaktan çıkmıştır.

Uzak Şarkta, Japonyanın uğrayacağı bir mağlûbiyetin ne Avrupa'ya faydası olur, ne Amerika'ya. Bundan yalnız Bolşevik Rusya istifade eder. Buna mukabil, Japonyanın kazanacağı en büyük zaferin umumî dünya sulhuna Bolşeviklerin kazanacağı bir zaferden çok daha az zararı dokunur.

Lehistan hükümeti bizim millî şeraitimize riayet etmekte, Danzigle Almanyada Lehistanın haklarını tanımaktadır. Bu suretle, bir çok tahrikâtçıların ileri sürdüklerinin aksine olarak Almanya ile Lehistan arasındaki bütün ihtilâfları ortadan kaldıran bir anlaşmaya varmak ve beraberce dostane yaşamak kabil olmuştur.

Berlin, 20 şubat 1938

(11 martta Almanya Avusturyayı işgal etti.)

Parolamız şu olacaktır: "Bir daha harp yok!"

Berlin, 1 Mayıs 1938

Diğer milletleri tazyikle hiç bir menfaatiniz yoktur. Aramızda başka milletleri görmek istemiyoruz. Biz kendi başımıza yaşamak ve başkasını da gene aynı şekilde görmek istiyoruz.

Almanya ile Lehistan birer ayrı millettir. Bu iki millet yaşamacaktır ve ikisinden hiçbirini diğerini ortadan kaldıramayacaktır. Benim daima tekrar ettiğim gibi şunu hepimiz kabul etmeliyiz ki 33 milyonluk bir milletin daima denize mahreç istemeye hakkı vardır.

Bütün hemhudut komşularımızı Almanyadan yana hudutlarından emin olmaları hususunda temin etmiş bulunuyoruz. Bu, boş bir söz değildir, bizim mukaddes bir arzumuzdur.

Şiddet arazisi benim Avrupada ileri sürdüğüm son arazi talebidir. Mr. Çemberlayna temin ettiğim gibi, burada da tekrar etmek isterim, bu mesele halledilsin, Almanya artık Avrupada hiç bir

Üsküdar'da bir tramvay kazası oldu

Üsküdar'da Tunusbağında, Yaşar adında bir bayan, torunu dört yaşında Berkân ile ih saniye caddesinden geçerken Kadıköyüne gitmekte olan 106 numaralı vatman Ahmedin idaresindeki tramvay arabasının sademine maruz kalarak arabanın altına sürüklenmiş yüzünden ve muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Nümune hastahanesine kaldırılan çocuğun hayatından endişe edilmektedir. Vatman hakkındaki tahkikatta bulunulmaktadır.

arazi talebinde bulunmayacaktır. Diğer taraftan gene kendisine şunu temin ettim ki, Çekoslovakya kendi diğer meselelerini hallettiği - yani Çekler diğer askaliyetlerle anlaşıtları - takdirde artık Çek devleti ile hiç alakadar olmayacağım ve buna söz veriyorum.

Berlin, 26 Eylül 1938

Kuvvetli bir devlet olmak itibarıyla komşu memleketlerle bir anlaşma siyaseti takibe hazır bulunuyoruz.

Onlardan hiçbir şey istemiyoruz. Hiçbir arzu veya talebimiz yok. Bütün istediğimiz sulhtan ibarettir. Dünyada hiç bir milletin bizim kadar sulha ihtiyacı yoktur.

Sarbrücken, 9 Teşrinievvel 1938 (Devamı var)

Cephede fırtına kopmak üzere...

Alman balayaları faaliyetlerini azalttılar, fakat...

Paris, 13 (A.A.) — Dün havanın güzel ve gecenin sakin ve berrak olmasına rağmen, Alman tayyareleri son 24 saat zarfında hiçbir faaliyet göstermemişlerdir. Tayyareler, hududun öbür tarafına geçmişler ise de taarruza benzer harekette bulunmamışlardır.

Aynı vechile Alman tayyarelerini aşkâr surette azaltmışlardır.

Askerî müşahitler, bu sükûnetin bir fırtınaya taktaddım eden bir sükûnet olup olmadığı sualini sormaktadırlar.

Bilâkis Fransız keşif kolları Haardt ormanı tarafında süratli keşifler yapmışlar ve birçok Alman gruplarını tuzağa düşürmüşlerdir.

3 KÖPRÜYÜ HAVAYA UÇURDULAR

Berlin, 13 (A.A.) — Umumi karargâh tebliğ ediyor:

Şark cephesinde kıtaatın Ruslarla Almanların menfaatları olmaları, hattâ doğru yapmakta oldukları hareket hitama ermiştir.

Garp cephesinde karakolların ve bataryaların geçen günlerdeki faaliyetlerine münasıl faaliyetleri görülmüştür. Dün Fransızlar, Ren üzerinde ve Vintersdorf, Breisach ve Neuenburg üzerindeki köprüleri berhava etmişlerdir.

İNGİLİZ FABRİKALARINDA FAALİYET

Londra, 13 (A.A.) — İngiliz harp fabrikalarının faaliyeti muazzamdır ve şimdiye kadar tasavvur ve tahayyül edilenin çok üstündedir.

Başlıca sanayi merkezlerinden birinde haftada yedi gün ve günde 24 saat 90 bin erkek ve kadın faaliyettedir.

Buradaki atölyelerden biri o kadar geniştir ki Kuen Mary ve Kuen Elisabeth vapurları yanyana bu atölyeye sığabilir.

Biraz ötede Avrupanın en büyük elektrik firması mevcuttur. Bütün makineler ordu ve donanma ihtiyacı için 24 saat tam verimle çalışmaktadır.

Yalnız bir tek fabrika 150 bin ton kömür ve 1 milyon 500 bin kadem mik'ârı gaz istihlak etmektedir ki bu rakamlar barış zamanındaki sarfiyatın 3 mislidir.

SONRA GELEN Haberler

Romen kıtaları Besarabyaya naklediliyor!

Bükreş, 13 (A.A.) — Royter bildiriyor:

Macar - Rumen anlaşması üzerine Macar hududundan çekilecek olan Romanya kıtaatından bir kısmının Besarabyaya nakledileceği bildirilmektedir.

Çemberlaynın nutku karşısında İngiltere ve Amerika Akibetimiz tehlikelidir

Diğer İngiliz gazeteleri ilâve ediyorlar: Fakat nereye doğru gitmekte olduğumuzu biliyoruz!

Nevyork, 13 (A.A.) — Sabah gazeteleri, Çemberlaynın nutkunu tamamiyle tasvib etmekte ve bu nutkun Alman futuhatını tevsik edecek bir sulh akdinden katî surette imtina demek olduğunu yazmaktadırlar.

Gazeteler, İngiliz başvekilinin Fransız başvekilî Daladye gibi Alman milleti ile onu idare edenler arasında bir fark gözetmekte olduğunu kaydetmektedirler.

Nevyork Taymis gazetesi, şöyle diyor:

"Çemberlayn, teklif ve kabul edilecek 'Müessir garantiler', in ne olabileceğini tarif etmek teşebbüsünde bulunmamıştır. Fakat beyanatı, İngilterenin şimdiki Alman hükümet adamları tarafından verilebilecek ve İngilterece itimat olunabilecek garantilerden ziyade Almanyada hükümetin değişmesine daha ziyade itimat etmekte olduğu nu göstermektedir.

Orduda ve ordu haricinde, istikbalin ya son haddi bir sol cenah inkılabı olacak olan harbin devamı ile harbe ve bolşevizme muhalif olan kuvvetlerin bir araya getirilmesi suretile elde edilecek veya yakın bir sulhün istihsalinden ibaret iki şıktan birini ihtiyar etmek lüzumunu arz etmekte olduğunu takdir eden birçok Almanlar vardır."

EN SON DAKİKA

Finlândiya vaziyeti vahim görüyor

Londra radyosu (saat 18.10) — Rusya ile Finlandiya arasında ki müzakerelere bugün Moskovada devam edilmektedir.

Bugün öğleden sonra Helsinkide resmi bir tebliğ neşrolunmuştur. Bunda vaziyetin vahim olduğu, bununla beraber Moskovada müzakerelere devam edilebileceği bildirilmektedir.

Diğer taraftan, Latovya cumhurreisi dün gece radyoda bir nutuk söylemiş, Moskova ile yapılan anlaşmanın Avrupa sulhü için zararlı olmayacağını bildirmiştir.

Finlandiya Başvekilinin beyanati

Stokholm, 13 (A.A.) — Finlandiya Başvekilî B. Cajander, İsveç radyosunda verdiği kısa bir hitabede, Finlandiya devlet birliğinin umumi harp neticesi olmadığını, çünkü Finlandiya hudutlarının asırlardanberi değişmemiş ve memleketi yabancı hiçbir unsur ilâve edilmiş bulunmadığını bildirmiştir.

Bir devletin Finlandiyayı mutavaata mecbur etmek suretile elde edilebileceği menfaatler, Finlandiya bütünlüğünün tahribinden husule gelecek mahzurlara tekbül edemeyecektir. Bütün Finlandiya milleti müttehittir. Finlandiya hiçbir kimseyi tehdit etmemektedir. Aldığı tedbirler yalnız kendi emniyeti içindir. Finlandiya barış içinde yaşayabileceği ümidindedir. İyi komşuluk münasebetlerini bozmak istemiyoruz, fakat her ihtimale karşı hazır bulunmak istiyoruz.

Çemberlayn yarın yeni bir nutuk söyleyecek

Londra, 13 (A.A.) — Başvekilin yarın yeni bir nutuk söyleyeceği ve bu nutkun radyo ile neşredileceği haber verilmektedir.

Fransada teşkil edilen yeni Leh ordusu

Londra radyosu, (saat 18.20) — Üç gündündenberi Londrada bulunan yeni Leh hükümeti hariciye nazırı bugün İngiltereden ayrılmış ve tayyareyle Paris'e gitmiştir.

Leh hariciye nazırı Londrada bulunduğu müddet zarfında kral tarafından kabul edilmiş, başvekil, hariciye nazırı ve diğer nazırlarla görüşmüştür. Bu görüşmelerin mevzuunu Fransada teşkil edilen yeni Leh ordusunun harbe iştirak şekli teşkil etmiştir.

Japonyada müthiş bir kaza

Tokyo, 13 (A.A.) — Bir tasfiye fabrikasının elektrik treni dün akşam meçhul bir sebeble 10 metre derinliğe düşmüştür. 20 ölü ve 120 yaralı vardır.

Nevyork Herald Tribune, şöyle yazıyor:

"Çemberlayn, aynı zamanda kuvvetli ve sade bir vaziyeti izah eden bir adam gibi konuşuyor..."

Londra, 13 (A.A.) — İngiliz gazeteleri, Çemberlaynın nutkunu hararetle karşılamakta ve İngilterenin vermiş olduğu kararın kat'î olduğunu ve milletin bütün kuvvetlerini seferber etmesi ve sonuna kadar mücadelede bulunması lâzımgelmekte bulunduğunu ehemmiyetle kaydetmek hususunda müteffektirler.

Daily Telegraph gazetesi, başmakalesinde şöyle yazmaktadır: "Bütün imparatorluk, dün İngiliz başvekilinin Hitlerin sulh tekliflerine vermiş olduğu vakurane ve ibhamdan âri olan cevabı alkışlamaktadır..."

Daily Express, diyor ki:

"B. Çemberlayn, B. Hitler sonuna kadar mücadelede bulunmak hususundaki sarsılmaz kararını bildirmiştir. Yol, uzun olacaktır. Yol uzun olacaktır, akibetimiz tehlikelidir: fakat nereye doğru gitmekte olduğumuzu biliyoruz..."

Daily Mail gazetesi yazıyor:

"Menfaatlerimiz, hürriyetimiz tehlide maruz bulundukça ne Fransa, ne de biz silâhlarımızı terkedecek değiliz..."

Himler Romaya niçin gitmiş?

Belgrad, 13 (Radyo) — Romadan bildirildiğine göre Alman Gestapo reisi Himmler İtalyaya, İtalyan topraklarındaki Almanların nakli hususunda görüşmek için gelmiştir.

Himmler bu arada Trentino'da ve Venediğin Julia havalisindede Almanların naklini istiyecektir. Bu husustaki müzakerelere Balzanoda başlanmıştır.

Daladye kabinede izahat verdi

Paris 13 (A.A.) — Nazırlar meclisi Lebrunun riyasetinde toplanmış, siyasi ve askeri vaziyet hakkında Daladye tarafından verilen izahat dinlenmiştir.

Lebrun, Fransız milletin temayüllerini ve hislerini tarif eden ken kullandığı sarıh ve kat'î ifadeden dolayı başvekilte teseldür etmiştir.

Permot, Londraya yaptığı seyahat ve iktisadi harbe Fransa ile İngiltere arasında sıkı bir iş birliği temini için alman tedbirleri hakkında malûmat vermiştir.

Dantry ve Queuille, aldıkları tedbirleri izah etmişlerdir. Daladyenin izahatı müteffikan tasvip edilmiştir.

Başvekil, son hâdiselerden bahsetmiş, Alman - Sovyet paktının akisleri üzerinde ısrar etmiş ve Baltıktaki vaziyet ile Balkanların vaziyeti hakkında etraflı malûmat vermiştir.

Garp cephesindeki stratejik hareketler hakkında izahat verdikten sonra Başvekil düşmanın hareketleri ve kendisine ifaze edilmiş maksatlar hakkında son haberleri vermiştir. Daladyenin izahatı bir buçuk saat kadar sürmüştür.

Bremen Şimalde bir Rus limanına sığınmış

Belgrad, 13 (Radyo) — Londradan bildirildiğine göre bu sabahki Daily Herald gazetesi Almanların "Bremen" Transatlantığı hakkında bir yazı neşretmiştir.

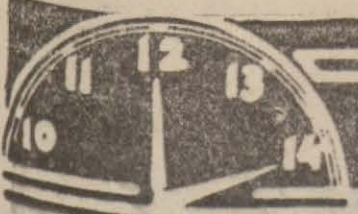
Bu yazı (ya göre, Transatlantik 30 agustosta Nevvyorktan içinde hiç bir yolcu olmadığı halde kalkmıştır. Gemi kurşuniye boyanmış ve ismi siyahla kapatılmış bulunuyordu. "Bremen" Atlas Okyanusu nu bütün hızı ile geçmiş ve İrlanda

daya gelmiştir. Transatlantik batırılması tehlikesine karşı tertibat almış, bu arada ecnebi gemiler yaşıttığı anda ateşlenmek üzere vapurun dört bir tarafına benzini çıkları dizilmiştir.

"Bremen" İrlandadan şimalde doğru yoluna devam etmiş ve Rusyanın şimalindeki Marmansk limanına gitmiştir. Bugün de orada bulunmaktadır.

Bir İngiliz gemisi taarruza uğradı

Londra radyosu, (saat 18.15) — Amirallik tarafından bildirildiğine göre, bugün 3200 tonluk "Hernspool" İngiliz gemisi bir Alman tahtelbahiri tarafından taarruza uğramıştır.

KADAR GELEN Haberler

Sovyetler 1914 deki hudutla- rını ele geçirmek istiyorlar

Çemberlayın son sözü üzerine Hitler karar verdi: Harbe şiddetle devam!

Finlândiya Silâh omuzda, bekliyor! Amerika, tavassutu netice ver- mediği takdirde tedbir alacak Moskovada dün gece yapılan Sovyet - Fin görüşmeleri 2 saat sürdü ve neticesiz kaldı

Berlin, 13 (Radyo) — Finlandiyanın Helsinki şehriden iki gün içinde 150 bin kişi tahliye edilmiştir. Bütün memlekete büyük bir korku ve heyecan vardır. Bankaların önünde halk beklemektedir. Yatırılan paralarını çekmek istiyor, lakin bankalar ancak 2

Köylü tarladaki işlerini bırakarak ormanlara kaçmaktadır. Şehirdeki sivil halk sokaklara dökülmüş bir omuzda tüfek şaşkın şaşkın dolanmaktadır. Herkesin yüzünde büyük bir heyecan ve teessür okunmaktadır.

AMERIKANIN TEŞEBBÜSÜ

Washington, 13 (A. A.) — Salâ-yı hayrî bir menbâdan bildirildiğine göre Amerika hükûmeti Sovyet hükûmetine "Sovyetler Birliği ile Finlandiya arasındaki münasebetler üzerine zararı tesirler bırakabilecek şey yapılmıyacağını halisane ettirgin", bildirmiştir.

Amerikanın bu teşebbüsünü şimdiki halde, on gün evvel Polonya'da yapılmış toplantıdan imtina etmesi Amerika hariciye nazırı Hull'un hareketine benzeyen mahiyetini bir cephe alma mahiyetini.

Bu teşebbüsler tahmin edildiği gibi Sovyetler birliği üzerinde bir tesir yapmadığı takdirde Amerika tedbirler alacaktır.

Müzakere başladı

Londra, 13 — Moskovada Fin-

landiya murahhasları ile Sovyetler arasında müzakerelere başlandı. İlk temas Molotofla yapılmış katta Stalin de bulunmuştur. Müzakereler hakkında hiçbir tebliğ negrolunmamıştır. İlk müzakere-lerden bir netice alınmadığı anlaşılmaktadır.

Stokholmda matbuatın aldığı haberlere göre, Rusya Finlandiya dan şu mütebatta bulunacak-
tır:

1 — Kronstadt civarındaki küçük adaların terki.

2 — Bir karşılıklı yardım pak-ti teatisi.

3 — Bir ekonomik yardım pak-ti teatisi.

4 — Finlandiyada yerleşmiş Almanların tahliyesi.

Finlandiyada seferberlik

Hotvolk isimli Hollanda gaze-tesi, Finlandiyada, sükûnet ve in-tizam içinde tedbirler alındığını kaydetmektedir.

Finlandiyada seferberlik

Hotvolk isimli Hollanda gaze-tesi, Finlandiyada, sükûnet ve in-tizam içinde tedbirler alındığını kaydetmektedir.

Helsinki'de, evlerin damları üstüne hava dafî topları yerleştiril-miş, kıymetli sanat esyası ve al-tın ihtiyatlar, daha emin yerlere nakledilmiştir. Bütün bu tedbir-ler, vaziyetin, Finlandiyada ne kadar vahim telâkki edildiğini göstermektedir.

Fin hükûmeti, Helsinki'den baş-ka bir şehre nakletmeğe karar vermiştir. Mektepler kapatılmış-tır. Şehirlerde belediyeler sığınak-lar kazınmaktadır. Ticaret va-purlarının Finlandiyanın garb li-manlarına girmeleri hükûmetçe men edilmiştir.

Danimarka, Norveç ve İsveçin Moskovaya elçileri de dün Sovyet hükûmetine bir deklarasyon tev-di ederek şimal memleketlerinin Sovyet Rusya ile Finlandiya ara-sındaki müzakereleri dikkatle ta-kip ettiklerini bildirmişler ve mü-zakerelerin Sovyet - Finlandiya dostluğunu teyid edeceği ümidini izhar etmişlerdir.

İsviçre 600 Bin askerle heran bir taarruz bekliyor

Londra, 13 — Stokholm ve Kopenhagdan gelen haberlere göre, Hitler arkadaşlarıyla beraber, toplanarak Çemberlayın nutkunu uzun uzadıya tetkik etmişler ve bu nutkun Alman sulh tekliflerinin kat'i ve açık bir surette reddi mahiyetinde bulun-duğu neticesine varmışlar, harbe devam için alınması lazım gelen tedbirler etrafında müzakereler-de bulunmuşlar ve Ren havza-sındaki büyük şehirlerin tahli-yesine karar vermişlerdir. Bu haber, başka bir membâdan teyid edilmiştir.

Alman gazeteleri, dünkü nu-tuk münasebetile, Çemberlayna şiddetli hücumlarda bulunmakta Çemberlayın Almanyayı parça-lamak istediğini ve harbi en iyi hal çaresi olarak telâkki ettiğini iddia etmektedir.

Garp cephesindeki hareket

Paris, 13 (A.A.) — Yarı res-mî mahafilde, resmî tebliğ hak-kında bir takım mütealealar ser-dedilmektedir. Bu mütealealarda Mozelin şarkında Almanların şiddetli bir bombardıman yap-mış oldukları ve Almanların bu tarafta esir almak için fevkalâde gayret sarfetmiş oldukları, fakat bütün gayretlerinin boşa git-miş olduğu ve püskürtüldükleri beyan edilmektedir. İlk defa ola-rak Alman topçuları, baraj sis-temini tatbik etmişlerdir. Bu sis-tem, üç ateş hattı tesis etmekten ibaret olup bu hatlardan geride olan taarruz edilen mevzilerde

Finlandiya işinden sonra Besarabya meselesi ortaya çıkacak!

Helsinki, 13 (A.A.) — Finlandiya gazetelerinin öğrendiklerine göre, Finlandiyanın Berlin sefiri ile Estonya hükûmeti, Sovyet Rus-yanın 1914 senesindeki Rus hudutlarını ele geçirmek niyetinde oldu-ğu mütealâsındadırlar. Binnette bu gazeteler, artık Finlandiya için Almanyanın yardımı imkânından bahsetmemekte ve ümitlerini İskandi-navya devletleri ile Birleşik Amerikanın mesai birliğine bağlamakta-dırlar.

BESARABYA MESELESİ

Moskova, 12 (A.A.) — Ha-vas: Rusyanın, Finlandiya ile o-lan meseleleri hallettikten sonra Besarabya meselesiyle meşgul o-lacağını gösteren bazı âlâmetler belirmiştir.

Filhakika, Ukrayna'ya bağlı muhtar Moldavya cumhuriyeti-nin on beşinci yıldönümü münasebetiyle gazeteler, yazdıkları yazılarda son zamanlarda kurtarı-lan ırkdaşlarını hatırlamakta ve Dnieper nehrinin Rusya tara-fındaki Moldavyalıların iyi vaz-iyetile bu nehrin öte tarafındaki le-rin yani Besarabvalıların acı ve ızdıraplarını mukayese et-mektedir.

bulunanların ricat etmelerine mâni olmaktadır.

Küçük Vosgeslerden Vissen-bourg çıkıntısına kadar Lauter nehri boyunca birçok hücumlar yapılmıştır. Fakat bu hücumla-rın hepsi de hafif olmuştur.

Almanların bu hücumları yap-maktan maksatları, Fransız mev-zileri hakkında malûmat elde et-mek üzere esir almak olduğu kuvvetle tahmin edilmektedir.

İsviçrede tam seferberlik

Cenevre, 12 (A.A.) — İsviçre hudutlarına muhtemel bir hücu-muna karşı icapeden tedbirleri almış bulunuyor. İsviçre ordusu bugün bütün kuvvetlerini silâh altında bulundurmaktadır.

Bu hususta büyük bir ketumi-yet gösterilmekle beraber bu kuvvetlerin altı yüz bin kişiye vardı ve bunların günlük mas-raflarının beş milyon franga ba-lığı olduğu bildirilmektedir.

Sınai tedbirler de alınmış bu-lunuyor. Ordu için çalışan Al-

Litvanya Almanlardan Memeli istiyor

Paris, 13 (A. A.) — Zannedildiğine göre Lit-vanya, pek yakında Al-manyadan Klaipedayı (Memel) istiyecektir. Litvanyaya Sovyetler müzaheret etmektedir.

man İsviçresindeki bütün fabri-kalar Fransız İsviçresine naklet-meleri için emir almışlardır.

İsviçre efkârıumumiyesi muhtemel bir Alman hücumuna kar-şı memleketi müdafaa hususunda mütehiddir. Halkın iagesi meselesi de muntazam seyrini takip etmektedir. bir kısmının satışı serbest bira-kılmıştır.

Bir Alman vapuru
zaptedildi

Londra, 12 (A.A.) — Presse Association, Almanların 13,615 tonluk Capnorte vapuru Pernam buktan gelirken, cenub Atlas de-nizinde esir edilmiştir.

Batırılacağı bildirilen
Amerikan vapuru

Nevyork, 12 (A.A.) — İroku-va vapuru dün akşam saat 19 da iki destroyer ve beş deniz tay-yaresi refakatinde limana girmiş-tir. Vapurda Avrupadan kaçan 584 Amerikalı mevcuttur.

SON DAKİKA'nın tefrikası: 2

yı hüzümlü buluyorum. Obenim ne olur, sa olsun ananın dizleri dibinden, baba-mın kolları altından uzaklaşmamı iste-miyor, her arzuma Brunswick'de de ulaşabileceğimi söylüyordu.

İkimizin de haklı olduğumuzu za-man gösterdi. O, Brunswick'de kaldı; çalıştı, muvaffak oldu. Ben dünyayı do-laştım; hesapta, kitapta olmayan hâdiselerle karşılaştım. Muvaffak oldum.

Demek ki her yol Romaya varıyor. muş...

Küçüklüğümde en büyük arzum, pek büyük ressam olma. Resme istida-dım vardı. Çalışıyordum. Babamla ihtilâfımız da zaten buradan çıktı ya, neyse... Pek büyük ressam olamadım da pek büyük sergüzeştçiler arasına girdim sanırım.

Hikâyemi kolay anlatılmam için:

kendimi de Emden kahramanlarından biri yerine koyarak benden, ben diye değil, Kurt diye bahsedecek ve cümlelerimin fiillerinde daima üçüncü şahsı kullanmayı tercih edeceğim:

Hikâyeme başlıyorum...

Kurt 1913 senesi Nisanın 22 nci gün Hamburg limanında, rıhtımda, elle-ri arkasında, daha 20 yaşlarında bir genç olmasına rağmen hafifçe kamburu çıkmış, başı yerde yavaş yavaş geziniyor-du. Karnı açtı. Sirtında temiz bir el-bise vardı.

Fakat bunun, vücut ölçülerine göre yapılmadığı aşikârdı. Meselâ kolları azıcık kısa, ceketin boyu gövde ölçü-sünden çok uzun ve geniştir.

Kendisine o akşam Hamburgdan ha-reket edecek ve Manş denizinden ge-çerek, Afrikanın garbinden doluşarak

Kap yoluyla Madagaskara, Madagas-kardan bir çok yerlere uğrayarak Ma-riyan adalarına gidecek bir tüccar ge-misinde kâtiplik vaadedilmişti. Şimdi kendisine bu vazifeyi verecek olan kum panyanın ikinci veya üçüncü derece-de müdürlerinden birini bekliyordu.

Sözün kısası "İ", yanında "a", kadar kısa görünen ufak boylu müdür geldi, gö-rüştüler ve vazifesini tebellüğü etti. Kâ-tiplik yapacağı vapura götürüldü, vazifesi-
nin ne olduğunu anladı. Yatağı gös-terildi.

Ufacık, fakat gamazırdan çok kitap-larla, kurgun kalemlerle, resim kâğıt-ları parçalarıyla dolu bavulunu kamara-sına yerleştirdi. Artık gönü rahattı.

Şimdi yeyecek, içecek düşünmiye lü-zum yoktu. Hele vapur, sefere çıktıktan sonra pek te iş olacağı düşünmüyör. dn. Reç on para da alıncaktı. Bununla fe-

rah ferah giyeceğini temin edebileceğini umduktan başka arttırabileceğini de düşünüyordu.

Gençti, becerikliydi, elinden her şey gelirdi. Yakışıklıydı. Üstelik kulaktan dolma İngilizcesi de vardı.

Belki cerbezeliği, belki güzelliği, belki natukluğu sayesinde Brunswick'te av-cı nişancılar gibi ta kalbinin ortasından vurarak perişan bir hale koyduğu sarı-sın Bertasını hâlâ unutmamış olmas-na rağmen, onun kadın hususundaki fikirlerini dinleyenler hava! meşrep ol-duğuna hükmederlerdi.

Filhakika ne Leipzig'de, ne de Ham-burg'da geçirdiği zaman içinde bu gibi şeylerle karın doyurma derdi yüzünden pek meşgul olamamıştı. Oldukları ile de bütün münasebetleri geçici kalmıştı.

Kamarasında yatağına uzandı: an-da Bertası ögeği, aunesini düşünüyordu. O annesi ki, ona babası yü-zünden doğrudan doğruya mektup bile yazamamıştı. Bu zaman içinde ondan ancak, arkadaşları Ulrich Kemerliche yaz-dığı mektuplarla haber alınyla çalıştı ve arkadaşından aldığı satırlarda daima iyi olduğu, selâmı bulunduğu haberle-i-ni dikkatle okuyordu. (Devamı var)

Gizli aşk!

Yazan: SUHEYLA ŞEFİK

İzmitte çok mühim bir ameliyata gitmiş ve muvaffak olmuşum. Muvaffakiyet, operatörlerin en büyük hâmisî, dehalarının başıdır. Bu keyif ve neşeyle er-tesi gün beşe doğru eve geldiğim zaman sevgili karım Sadiye'yi ayakta ve büyük bir endişe içinde buldum. Bana hemen bir mektub uzattı:

Söylediğine göre mektub gece yarısı gelmiş ve onu korkutmuştu. Haibuki ben zarfa bakar bakmaz yazıyı tanıdım. Gülererek dedim ki:

— Çıldır mı? Korkacak ne var? Mektub Macidden...

— Evet, ben de yazıyı tanıdım.

— Niçin açmadı? Macid en sevgili ve en sadık dostumuzdur. On beş senedenberi her salı akşam yemeklerini bizde yiyor. Mutlaka bu akşam gelececeği için mektub yollamıştır.

— Acaba hasta mı?
— Belki hayatında ilk defa olarak.

Bu sözleri söyliyerek mektubu açtım. Bu mektubu biraz sonra siz de okuyacaksınız. Çünkü hâlâ saklıyorum. Ben okur okumaz, edvatımı havi olan çantayı yakladığım gibi merdivenden atlaya atlaya inmeğe başladım ve Sadiye'ye:

— Hakkın varmış, dedim, Macid hasta...

Sadiye bağırdı:
— Ah, yarabbi... Mutlaka ölmüştür!

Operatör, burada sözünü keserek yazı masasına doğru gitti ve gözünden bir mektub çıkardıktan sonra bana sordu:

— Siz Macid'i tanıyor muydunuz?

— Meşhur Macid... Daima büyük caddelerde, kahvelerde görünür, hazır cevabıyla meşhur, her şeye gülen Macid değil mi?

— Evet... Niçin öldüğünü bilmiyorsanız okuyunuz...

Mektub şöyleydi:

"Azizim, ne çiçek, ne nutuk... Artık canım sıkıldı. Defolup gidiyorum. Bundan daha sade bir şey olur mu? Bilirsin a, ne anam, ne babam, ne kardeşim, ne hemşirem, ne de meşru veya gayri-meşru çocuğum vardır. Masamın sol gözündeki çekmecece cenaze-min gömülmesi için lazım olan yüz lirayı bırakıyorum. Kalan parayı, azasından bulunduğum hi-maye hayvanat cemiyetine ver. Allahasmaraldık. Sevgili Muhsinden ailen efendime de selâm söyle. Ahçı kadının sayesinde hayatta en mes'ut saatlerimi yaşadım. Fakat yine tekrar ederim, bazı salgılara sarımsağı çok koyuyordum. Gelip beni kurtarmağa çalışmak gibi bir delilik yapmışım diye İzmitte bulunduğum zamanı intihab ettim. Son cigarayı senin, her ikimizin şerefine içiyorum..."

Bu mektubu bitirince, operatör Muhsin gene devam etti:

— Tam vaktinde yetişmiştim. Macid nefes alıyordu. Masamda otururken revolveri çenesine dayıyarak sıkmış, kurşun kulağına girip kalmıştı. Azabı müthişti. Fakat sesini çıkarmıyordu. Beni görünce mırıldandı:

— Ah sen misin? Muvaffak olamadım. Dırak geberdim.

Vazifem bütünü aksini emrediyordu. Bundan başka hayatımda en çok sevdiğim bu adamın intiharını mazur gösterecek hiçbir sebep bilmiyordum. Bekardı, geçici münasebetleri vardı. Zengin addedilmese bile, nâ'üf, fehen yazıyacak kadar para sahi-

biydi. Vücudu demir gibiydi. Kendisini herkes severdi.

Bir saniye geçirmeden ameliyata koyuldum. Hemen kurşunu çıkarmak lazımdı. Bu ameliye pek nazikti; fakat kurşunun nerede olduğunu tamamiye anlamıştım. Nef sime itimadım vardı. Teessürden elim titriyordu. Mütemediyen ağlayan hizmetçisinin yardımıyla sevgili Macidi yatağına yatırdım. Kanlı yüzünü yıkadım. Evvelâ sesini çıkarmadı. Fakat âlât çantasını açtığını görünce harekete geldi, beni elleriyle itmeğe başladı:

— Hayır, hayır... İstemiyorum. Allahasma rahat bırak! Diyor -du. Halbuki böyle müzakere ile kaybedilecek bir dakikam yoktu. Muavine ihtiyacım vardı. Fakat çağıracağım vaziyette değildim.

Maamafih can çekişme halinde bulunan Macidi hareketsiz durdurabilmek için daha iki kola ihtiyaç vardı. Apartmanın kapıcısı bu vazifeyi kabul etti.

Operatör, burada bir aralık durdu ve bu elim hatıradan müteessir olduğu anlaşılan bir tavırla odasında dolaştı.

Sonra güzel bir kadın tablosu karşısında durarak:

— Bakınız, dedi, sevgili karım Sadiye... Evet; Sadiye o vakit yirmi beş yaşındaydı. Bütün muhteşem güzelliğiyle!

Sonra, hafif bir tebessümle devam etti:

— Fakat galiba acele ediyorum... Yanımdaki hizmetçi ile kapıcıya bir işaret verdikten sonra âletimi aldım. Kapıcı, hastanın bacaklarını, hizmetçi de kollarını yakalamıştı. Eğer Macidi bu vaziyette üç dakika tutabilseydim kurşunu çıkaracaktım. Ondan sonrası da kolaydı. Çünkü kulağım dahildeki aksamı parçalamamıştı. Birkaç dişi kırılmıştı. Bir ay zarfında, Macid, Cigarası ağzında olduğu halde yine kahvelerde görünebilirdi... Heyhat... Macid bir daha görünmeyecekti. Çünkü görünmek istemiyordu. İki kimegene altında hastaya sanki daha fazla bir kuvvet gelmişti. Tepiniyor, bağıyor, başını duvara vuruyordu. Bana:

— Alçak!

Diye haykırıyordu. Bana... en sevgili bir arkadaşına!... Ben tabii ehemmiyet vermiyordum. Âlet elimde, nihayet yorgunluktan halisiz düşmesini bekliyordum. Fakat o yorulmadı, kendisini tutanları yordu. İki adam da ter içinde kaldılar ve mücadele edemeyecek hale geldiler. Ben de kliniğe dönerek iki muavin almağı düşündüm.

Yirmi dakika sonra, talebenden dördü ile beraber geldiğim zaman, karşımda sevgili arkadaşım yerine bir ceset ve parçalanmış bir kafa buldum. Macid, yokluğundan istifade ederek masasına kadar sürüklenmiş, revolveri alarak içinde kalan beş kurşunu da başına sıkıyordu.

Operatör sustu ve ben sordum:

— Acaba intiharın sebebi?

— Ha!... Söylemedim mi? Eve, işte bu odaya geldiğim zaman Sadiye beni ıstırah ve heyecanla bekliyordu. Aramızda şu konuşma oldu:

— Öldü, değil mi?

— Evet. Fakat sen nereden biliyorsun?

— Beni seviyordu.

— Kim? Macid mi?

— On beş senedenberi...

— Sana bu aşkı söylemiş miydi?

— Hiçbir zaman!

Alman toplarının ve tayyarelerinin günlerce dövdüğü Varşova bu gün bir harabe halindedir. Alman kıtaları için bu şehre giriş hiç kolay olmamış, birçok hücumları kahraman Varşovalılar mukavemeti karşısında kırılmıştır. Resim, Alman kıtalarının, Varşovanın mahallelerine kadar sokulup siperler kazdıkları mevkiden bir hücum kalkışlarını tesbit etmek itibarıyla

Gemilere sevkolunan İngiliz bahriyelileri Londradan ayrılırken...

Lehistanın taksim edilen topraklarında hududlarda karşılaşan Rus ve Alman askerleri

— Anne, dedi, dedi kodu ar. kadeşimi kısa bir zaman için senden ayırıyorum. Fakat buna mukabil sen de onun güzel dansını seyredeceksin. Vahidin dansediği, hakiki bir san'at eseridir. Güzel bir şiir gibi.

Genç kız bir sülün gibi salmarak yürüdü. Vahit Güzinin parmaklarını tuttu ve tatlı bir şefkat dolu bakışlarıyla kıza uzun uzun baktıktan sonra:

— Güzin hanım, dedi. Bu akşam atesiniz var.

— Sus, sakın bunu annemin yanında deme.. Sonra merak eder.

— Fakat bu akşam biraz dinlenseniz, bir ıhlamur içip terle. seniz hiç te fena olmaz.

— Sen de neler söylüyorsun Vahit.. Nezle dediğin şeyden ne olur.. Üç gün içerisinde geçer gider. Şimdi nezlüm var diye bu güzel akşamın neşesini mi kaçırayım?

Vahit Güzini bir parça daha kuvvetli sıkıyor:

— Hâlâ aklını başına almıyacaksın, yaramaz çocuk.

Ateş ve dansın harareti Güzinin yaldızlı gibi göz bebeklerinin mini mini kıvrımlarını fışkırtıyor. Genç kızın gözü delikanlının gözlerindedir. Kıvrık saçları asi bir eda ile dalgalandırıyor, dudaklarında gezinen tebessüm yavaş yavaş gamzeler yaratıyor.

Son Dakika'nın his, aşk, macera romanı: 5

BU EV TEKİN DEĞİLDİR

Nakleden: Muzaffer Esen

Güzin, seni bu vaziyette görenler on beş yaşında bir çocuk sanırlar.

Semahat ile danseden Cemil, Güzine çarptı:

— Zavallı Cemil.. Ne kötü dans ediyorsun!

— Semahat hanım benden şikâyetçi değil. Bir kaç valsten sonra adamakıllı dansedeceğimi temin ediyorum.

Güzin Cemille konuşurken gözü, güzel delikanlının kumral saçlarına takılı kaldı. Ve adeta adamlarını şaşırtdı.

Gramofon susar susmaz genç kız hemen Cemile yaklaştı:

— Cemil, ne iyi ettiniz de geldiniz.

Cemil gülerken genç kızın sözünü kesti:

— Cümleyi eksik söylediniz Güzin.. Ne iyi ettin de Vahidi getirdin diyecektiniz.

— Haydi Cemil sende.. Kaba kaba şaka yapmanın sırası değil.

— Peki ama Güzin.. Sen adeta sözlerime sansör koymak isteyorsun.. Peki bundan sonra ne istersen onu söylerim.

Güzin güldü:

— Sen yine bildiğini söyle Cemil.. Sağma dinlemek hoşuma gider.

Hayvan sırtında saatlerce yol yürüttükten sonra akşam serinliğine kavuşan stüvaler, yorgun vücutlarında nasıl garip bir ürperme hissedilerse, bu uzak ve kimsesiz muhitte, sıcak musiki den sonra derin sessizlik de orada oturanları öyle üretti. Artık daha yavaş sesle konuşuyorlar. Samiye hanımın örgü ördüğü cumbarın etrafında toplanmışlar. Gençler bu eski zaman odasında kendilerini büyük fırtınalar yüzünden yabancı diyarlara düşmüş seyyah kuşlar kadar garip ve bîkes buluyorlar. Bu sessizlik, şehrin gürültüsüne alışan misafirleri adeta çileden çıkarıyor. Gece tamamıyla sessiz. Yalnız kaldırım üzerinde arasına yürüyen son gece yolcularının çivili kunduralarından çıkan takırtılar bu sükutu noktalıyor.

Güzin köşesinde derin bir uyuşukluk içerisinde bütölüp kaldı. Bu uyuşukluk uygu değil. Hastalığın verdiği uyuşukluk, genç titriyerek mırıldanıyor:

— Allah vere de hastalığım sam..

Cemil gülüyor:

— Yo, diyor. Doğrusu hastalığa tahammülüm yok. Eğer kulağım bir de hastalık çıkarsa derhal otomobilimize atlar, ru Yalova yolunu tutarız.

— İnşallah yolda giderken arabayı devirirsiniz.

Semahat cigarasının mavi manlarına gömülmüş:

— Yu, dedi, doğrusu ben buradan kolay kolay ayrılmam. Bana öyle geliyor ki, burada garib ve meraklı vakalarla karşılaşacağız.

Cemil Semahate doğru döndü ve:

— Semahat hanım hâlâ kendilerini üniversitede zannediyor. Hislerin tahlili hakkındaki kâline bir rukaddeme yapıyor sanıyorum.

Güzin de gülmek istedi:

— Semahat. Çok geniş hislin var doğrusu.. Bu evden evden hiç farkı olmayan biridir. Eminim ki burada hiç kalâde bir şeyle karşılaşmayacaksınız.

(Devamı var)